

গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়

(অসম, নাগালেণ্ড, মিজোৰাম আৰু অৰুণাচল প্ৰদেশৰ উচ্চ ন্যায়ালয়)

গোচৰ নং : লেখ আবেদন (দেৱানী) ৫০৩৪/২০২০

অনিল মহন্তৰ মৃত্যুত শ্ৰীমতী ৰাণু মহন্ত পিতা-প্ৰয়াত অনিল মহন্ত, পিতা-
শ্ৰীমোহন শৰ্মা, ৱাৰ্ড নং ১২, উত্তৰ লখিমপুৰ, উত্তৰ লখিমপুৰ, জিলা-লখিমপুৰ,
অসম, ডাক সূচ্যাংক-৭৮৭০০১

বনাম

অসম চৰকাৰ ৪ অন্যান্য

প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছে আয়ুক্ত, পঞ্চায়ত আৰু গ্ৰামোন্নয়ন বিভাগ, পাঞ্জাৱাৰী, জুৰীপাৰ,
গুৱাহাটী-৩৭।

২) সঞ্চালক পঞ্চায়ত আৰু গ্ৰামোন্নয়ন, অসম পাঞ্জাৱাৰী, জুৰীপাৰ, গুৱাহাটী-৩৭

৩) মুখ্য কাৰ্যবাহী বিষয়া, তিনিচুকীয়া জিলা, পৰিষদ, তিনিচুকীয়া পিন—৭৮৬১২৫

৪) আয়ুক্ত আৰু সচিব, অসম চৰকাৰ বিত্ত বিভাগ, দিছপুৰ, গুৱাহাটী-৭৮১০০৬

৫) মহা গাণনিক (এ এণ্ড ই) অসম, মৈদামগাঁও, বেলতলা, গুৱাহাটী-২৯

আবেদনকাৰীৰ অধিবক্তা : শ্ৰীমতী ডি বৰগোহাঁই

প্ৰতিবাদকাৰীৰ অধিবক্তা : স্থায়ী অধিবক্তা পি এন আৰ ডি

মহামান্য ন্যায়াধীশ শ্ৰী অৰুণ দেৱ চৌধুৰীৰ আগত

আবেদনকাৰীৰ হৈ : শ্ৰীমতী ডি. বৰগোহাঁই। অধিবক্তা।

প্ৰতিপক্ষৰ হৈ : শ্ৰী কে. কোঁৱৰ, অতিৰিক্ত মহাধিবক্তা, অসমৰ সহযোগী শ্ৰী পি.
সন্দিকৈ, অধিবক্তা।

শ্ৰী এছ. কে. মেধি, স্থায়ী পৰামৰ্শদাতা, মহাধীশ (এ এণ্ড ই),

অসমৰ হৈ: শ্ৰী এ. চালিহা, স্থায়ী পৰামৰ্শদাতা, বিত্ত বিভাগ,

শুনানিৰ তাৰিখ : ০৮.০৬.২০২৩, ১০.০৮.২০২৩

ৰায়দানৰ তাৰিখ: ১০.১০.২০২৩।

ৰায় আৰু আদেশ (চি এ ভি)

১. আবেদনকাৰীৰ বিদ্বান অধিবক্তা শ্ৰীমতী ডি. বৰগোহাঁইৰ যুক্তি শুনা হল। লগতে
অসম চৰকাৰৰ বিদ্বান অতিৰিক্ত মহাধিবক্তা শ্ৰী কে. কোঁৱৰ, সহযোগী শ্ৰী পি.
সন্দিকৈ, অসমৰ পঞ্চায়ত আৰু গ্ৰামোন্নয়ন বিভাগক প্ৰতিনিধিত্ব কৰা বিদ্বান
অধিবক্তা, বিদ্বান অধিবক্তা শ্ৰী এছ. কে. মেধি, স্থায়ী পৰামৰ্শদাতা, মহা গাণনিক (এ
এণ্ড ই), আৰু স্থায়ী পৰামৰ্শদাতা বিত্ত বিভাগ, অসম চৰকাৰ শ্ৰী এ. চালিহা,ৰ
যুক্তি শুনা হল।

২/ বিষয়সমূহ:-

১. বৰ্তমানৰ লেখ আবেদনত জড়িত প্ৰশ্নটো হ'ল যে ফৌজদাৰী কাৰ্য্যবিধিৰ সন্দৰ্ভত অসম সেৱা (পেঞ্চন) নিয়ম, ১৯৬৯ৰ নিয়ম ২২(১)ত ব্যৱহৃত পৰিচালনাৰ সমাপ্তি আৰু গৃহীত চূড়ান্ত আদেশ শব্দটোৰ অৰ্থ হ'ব নেকি যেতিয়া কোনো ব্যক্তিক দোষী সাব্যস্ত কৰা হ'ব বা ফৌজদাৰী কাৰ্য্যবিধিৰ ধাৰা ৩৯৩ৰ অধীনত প্ৰদান কৰা ধৰণে আপীল নিৰ্ণয় কৰাৰ পিছত এনে চূড়ান্ততা আৰু কাৰ্য্যবিধিৰ সমাপ্তি চূড়ান্ত হ'ব নেকি।

২. দ্বিতীয় প্ৰশ্নটো হ'ব যে নিয়ম, ১৯৬৯ৰ ২১ নং নিয়মৰ অধীনত ৰাজ্যপালক অস্থায়ী পেঞ্চন স্থায়ীভাৱে বা নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ বাবে বা ইতিমধ্যে প্ৰদান কৰা নিয়মীয়া পেঞ্চন ৰখাৰ ক্ষমতা আছে নেকি?

৩/ তথ্যসমূহ:

বৰ্তমানৰ গোচৰটোত যিবোৰ তথ্য বিতৰ্কিত নহয় সেইবোৰৰ সাৰাংশ তলত উল্লেখ কৰিব পাৰি:-

১. বৰ্তমানৰ আবেদনকাৰীৰ স্বামী, যিজন চৰকাৰী কৰ্মচাৰী আৰু ধেমাজী জিলা পৰিষদৰ ইউ ডি এ আৰু ভাৰপ্ৰাপ্ত গাণনিক হিচাপে কৰ্মৰত আছিল, তেওঁক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৪৬৮/৪৭১/৪০৯ আৰু দুৰ্নীতি প্ৰতিৰোধ আইন, ১৯৮৮ৰ

ধাৰা ৭ৰ অধীনত ধেমাজী থানাৰ গোচৰ নং ১৫৬/২০১১ৰ সন্দৰ্ভত ২৬.০৫.২০১১ তাৰিখে গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হৈছিল।

২. পৰৱৰ্তী সময়ত পঞ্চায়ত আৰু গ্ৰামোন্নয়ন বিভাগৰ আয়ুক্তই ৩০/০৫/২০১১ তাৰিখৰ আদেশৰ জৰিয়তে আবেদনকাৰীক ২৬/০৫/২০১১ তাৰিখৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ নিলম্বিত কৰে (তেওঁক গ্ৰেপ্তাৰ কৰা তাৰিখৰ পৰা)। ৩০.০৫.২০১১ তাৰিখৰ আদেশত প্ৰকাশ পাইছে যে ধেমাজী জিলা পৰিষদৰ মুখ্য কাৰ্যবাহী বিষয়াৰ প্ৰতিবেদনৰ ভিত্তিত আবেদনকাৰীয়ে ১.৮৮ কোটি টকাৰ ৰাজহুৱা পুঁজিৰ আৰ্থিক অনিয়মৰ অভিযোগ উত্থাপন কৰিছিল, আবেদনকাৰীক নিলম্বনৰ অধীনত ৰখা হৈছে। বিভাগীয় কাৰ্যবিধিও আৰম্ভ কৰা হৈছিল।

৩. অনুশাসনমূলক কাৰ্যবিধি সম্পূৰ্ণ নকৰাকৈ প্ৰতিপক্ষ কৰ্তৃপক্ষই তেওঁক ১৩ মাহতকৈ অধিক সময়ৰ বাবে নিলম্বিত কৰি ৰাখিছিল আৰু লগতে বকেয়া দৰমহা, জীৱিকাৰ ভাট্টা মুকলি কৰা নাছিল যিয়ে আবেদনকাৰীক এই আদালতৰ সন্মুখত লেখ আবেদন (দেৱানী) নং ৩৬৭৫/২০২২ দাখিল কৰিবলৈ বাধ্য কৰাইছিল, যিটো ১২.০৯.২০১২ তাৰিখৰ আদেশৰ অধীনত নিষ্পত্তি কৰা হৈছিল, যত প্ৰতিপক্ষ কৰ্তৃপক্ষক নিলম্বন বাতিল, নিলম্বনৰ সময়ৰ বাবে জীৱিকাৰ ভাট্টা প্ৰদান আৰু আবেদনকাৰীয়ে লেখ আবেদনত দাবী কৰা দৰমহাৰ বকেয়া মুকলি কৰাৰ সন্দৰ্ভত ছয় সপ্তাহৰ ভিতৰত বিবেচনাযোগ্য সিদ্ধান্ত লবলৈ নিৰ্দেশ দিয়া হৈছিল।

৪. ১২.০৯.২০১২ তাৰিখৰ এনে আদেশ অনুসৰি প্ৰতিবাদী কৰ্তৃপক্ষই ১৯.১০.২০১২ তাৰিখৰ পত্ৰৰ অধীনত আবেদনকাৰীক পুনৰ সেৱাত নিযুক্তি দিছিল।

৫. পৰৱৰ্তী সময়ত ২৪.০৮.২০১৭ তাৰিখে কাৰণ দেখুৱাৰ জাননী জাৰি কৰি বিভাগীয় কাৰ্যবিধি আৰম্ভ কৰা হয়। তদন্তকাৰী বিষয়াক নিযুক্তি দিয়া হয় আৰু ২৯.১১.২০১৭ তাৰিখে আবেদনকাৰীয়ে অৱসৰ লোৱাৰ এদিন পূৰ্বে শাস্তি হিচাপে আবেদনকাৰীক সেৱাৰ পৰা আঁতৰাই দিয়া হয়।

৬. এনে সিদ্ধান্তক পুনৰ প্ৰত্যাহ্বান জনাই এই আদালতত লেখ আবেদন (দেৱানী) নং ৪৭০/২০১৮ দাখিল কৰা হয়, যিটো অপসাৰণৰ আদেশ বাতিল কৰি আৰু নিয়োগকৰ্তাৰ বাবে নতুন প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰাৰ স্বাধীনতা প্ৰদান কৰি ১১.০২.২০১৯ তাৰিখৰ আদেশৰ অধীনত নিষ্পত্তি কৰা হয়।

৭. লেখ আবেদন (দেৱানী) নং ৪৭০/২০১৮ত এই আদালতে ১১.০২.২০১৯ তাৰিখে দিয়া আদেশ মানি চলা নাই বুলি অভিযোগ কৰি আবেদনকাৰীয়ে অৱজ্ঞা গোচৰ (দেৱানী) নং ৫৮১/২০১৯ হিচাপে গণ্য কৰা এখন অৱজ্ঞা আবেদন দাখিল কৰে, যিটো ইয়াৰ ১১.০৮.২০২০ তাৰিখৰ আদেশৰ অধীনত নিষ্পত্তি কৰা হয়, সকলো প্ৰতিবাদী প্ৰতিবাদীক নিৰ্দেশনা জাৰি কৰি ০১.১০.২০২০ তাৰিখে বা তাৰ আগতে আবেদনকাৰীক অস্থায়ী পেঞ্চন প্ৰদান কৰাটো নিশ্চিত কৰিবলৈ প্ৰয়োজনীয় কাম কৰিব লাগে। এনে আদেশ জাৰি কৰাৰ সময়ত এই আদালতে এই সিদ্ধান্তত

উপনীত হয় যে ১৯৬৯ চনৰ নিয়মৰ ২২(১) নং নিয়মৰ অধীনত আবেদনকাৰীক অস্থায়ী পেঞ্চনৰ পৰা বঞ্চিত কৰিব নোৱাৰি।

৮. অৱজ্ঞা গোচৰ চলি থকাৰ সময়তে আবেদনকাৰীক গুৱাহাটীৰ বিদ্বান বিশেষ ন্যায়াধীশে বিশেষ গোচৰ নং ৮/২০১৫ হিচাপে ফৌজদাৰী গোচৰত ১৯.১০.২০১৯ তাৰিখৰ আদেশৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত কৰে, যিটো ওপৰত আলোচনা কৰা অনুসৰি ২৬.০৫.২০১১ তাৰিখৰ এজাহাৰৰ ভিত্তিত আৰম্ভ কৰা হৈছিল।

৯. তাৰ পিছত ১৮.০৯.২০২০ তাৰিখৰ আদেশৰ দ্বাৰা আবেদনকাৰীক ০১.১২.২০১৭ তাৰিখৰ পৰা ১৯.১০.২০১৯ তাৰিখৰ দোষী সাব্যস্ত হোৱাৰ তাৰিখলৈকে অস্থায়ী পেঞ্চন প্ৰদান কৰা হয়।

১০. ইয়াৰ মাজতে আবেদনকাৰীয়ে এই আদালতত ফৌজদাৰী আপীল নং ৩৯৯/২০১৯ত তেওঁৰ দোষী সাব্যস্তকৰণক প্ৰত্যাহ্বান জনায়। এই আদালতে ২৪.১০.২০১৯ তাৰিখে এনে আবেদন স্বীকাৰ কৰে আৰু অন্তৰ্ৱৰ্তীকালীন আপীল (ফৌজদাৰী)/৪১৫/২০২০ হিচাপে পঞ্জীয়ন কৰা এখন আবেদনত আবেদনকাৰীক ১৫.০৯.২০২০ তাৰিখৰ আদেশৰ অধীনত জামিনত যাবলৈ অনুমতি দিয়ে।

১১. ইয়াৰ মাজতে আবেদনকাৰীয়ে ১৮.০৯.২০২০ তাৰিখৰ আদেশক প্ৰত্যাহ্বান জনাই এই লেখ আবেদন দাখিল কৰে যে আবেদনকাৰীয়ে নিয়ম, ১৯৬৯ৰ ২২ নং

নিয়মৰ অধীনত পাৰিবাৰিক পেঞ্চন প্ৰদানৰ অধিকাৰী যেতিয়ালৈকে ২৬.০৫.২০১১ তাৰিখৰ এজাহাৰ দাখিল কৰি আৰম্ভ কৰা ন্যায়িক প্ৰক্ৰিয়া চূড়ান্ত নহয়। তেওঁৰ পত্নী (ইয়াত আবেদনকাৰী) দুয়োটা গোচৰতে অৰ্থাৎ ফৌজদাৰী আপীল নং ৩৯৯/২০১৯ৰ লগতে বৰ্তমানৰ লেখ আবেদনতও প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছিল।

৪. আবেদনকাৰীৰ হৈ বিদ্বান অধিবক্তাৰ যুক্তি:-

১. আবেদনকাৰীৰ বিদ্বান অধিবক্তা শ্ৰীমতী বৰগোহাঁই যুক্তি প্ৰদৰ্শন কৰে যে বৰ্তমানৰ আবেদনকাৰীৰ মৃত স্বামী অস্থায়ী পাৰিবাৰিক পেঞ্চনৰ পৰা বঞ্চিত কৰা হৈছিল যিহেতু দোষী সাব্যস্ত হোৱাৰ পিছত অস্থায়ী পেঞ্চন বন্ধ কৰাৰ কোনো ক্ষমতা নাই যেতিয়া আপীল বা আপীল বিচাৰাধীন হৈ থাকে।

২. নিয়ম, ১৯৬৯ৰ ২২ নং নিয়মৰ উল্লেখ কৰি বিদ্বান অধিবক্তাই দাবী কৰে যে নিয়ম ২২(১) সেইসকল পেঞ্চনাৰ স্বার্থ সুৰক্ষিত কৰিবলৈ প্ৰণয়ন কৰা হৈছে যাৰ বিৰুদ্ধে তেওঁৰ সেৱাৰ সময়ছোৱাত কাৰ্যবিধি চলি আছে আৰু অৱসৰৰ তাৰিখত কোনো চূড়ান্ত আদেশ দিয়া হোৱা নাই। তেওঁৰ মতে, এই গোচৰটোত, ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি, ১৯৭৩-ৰ ধাৰা ৩৯৩-ৰ অধীনত, মৃত কৰ্মচাৰীৰ বিৰুদ্ধে আৰম্ভ কৰা কাৰ্যবিধি মাননীয় উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ সন্মুখত আপীল বা বিশেষ অনুমতিৰ আবেদনত চূড়ান্ত নোহোৱালৈকে চলি থাকিব।

৩. বিদ্বান অধিবক্তা শ্ৰীমতী বৰগোহাঁইৰ যুক্তি যে নিয়ম, ১৯৬৯ৰ নিয়ম ২১ যে ৰাজ্যপালক নিয়মীয়া পেঞ্চন স্থায়ীভাৱে বা নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ বাবে ৰখাৰ বা প্ৰত্যাহাৰ কৰাৰ ক্ষমতা প্ৰদান কৰে যেতিয়া কোনো পেঞ্চনকাৰীক তেওঁৰ সেৱাৰ সময়ছোৱাত কৰা অসৎ আচৰণ বা অৱহেলাৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰা হয় আৰু এনে নিয়ম প্ৰযোজ্য হব যেতিয়া কাৰ্য্যবিধি চূড়ান্ত হব আৰু নিয়মীয়া পেঞ্চন প্ৰদান কৰা হব।

৪. ফৌজদাৰী কাৰ্য্যবিধি, ১৯৭৩-ৰ ধাৰা ২(১) আৰু ধাৰা ৩৯৩-ৰ অধীনত সংজ্ঞায়িত কৰা ন্যায়িক কাৰ্য্যবিধিৰ সংজ্ঞাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি বিদ্বান অধিবক্তা শ্ৰীমতী বৰগোহাঁই যুক্তি প্ৰদৰ্শন কৰে যে যেতিয়া আপীল বিচাৰাধীন হৈ থাকে, তেতিয়া ইয়াক কব নোৱাৰি যে কাৰ্য্যবিধি চূড়ান্ত হৈছে। তেওঁৰ যুক্তিৰ সমৰ্থনত বিদ্বান অধিবক্তা শ্ৰীমতী বৰগোহাঁই ১২.০২.২০১৫ তাৰিখে লেখ আবেদন (দেৱানী) নং ১৭২২/২০১৪ (ছামছুল হক বনাম অসম ৰাজ্য আৰু অন্যান্য)ত সমন্বয় বিচাৰপীঠৰ ৰায়দানৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। বিদ্বান অধিবক্তা শ্ৰীমতী বৰগোহাঁইয়ে এ আই আৰ ১৯৫৫ এছ চি ৬৩৩ত প্ৰকাশিত ইউ জে এছ চোপ্ৰা বনাম বম্বে ৰাজ্যৰ গোচৰত মাননীয় উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ সিদ্ধান্তৰ ওপৰত আৰু নিৰ্ভৰ কৰে।

৫. আবেদনকাৰীৰ বিদ্বান অধিবক্তা শ্ৰীমতী বৰগোহাঁইয়ে যুক্তি আগবঢ়ায় যে ১৯৬৯ চনৰ নিয়মৰ ২০ নং নিয়ম আৰু ২২ নং নিয়মৰ গঠন কৰাৰ সময়ত আইনসভাৰ

উদ্দেশ্য অতি স্পষ্ট, যিহেতু নিয়মৰ ২০ নং নিয়ম, ১৯৬৯ত আদালতে দিয়া শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে, আনহাতে নিয়মৰ ২২ নং নিয়ম, ১৯৬৯ত এনেদৰে গঠন কৰা হৈছে যাতে কাৰ্য্যবিধিৰ চূড়ান্ততা প্ৰদান কৰা হয়, নিৰ্দিষ্টভাৱে দোষী সাব্যস্ত নহয়। গতিকে পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা কথাখিনিৰ পৰা স্পষ্ট যে এজন পেঞ্চনাৰ বিৰুদ্ধে আৰম্ভ কৰা কাৰ্য্যবিধি চূড়ান্ত নোহোৱালৈকে তেওঁক অন্ততঃ অস্থায়ী পেঞ্চন সকাহ দিয়াটো আইনসভাৰ উদ্দেশ্য আছিল।

৫. চৰকাৰী প্ৰতিবাদী/বিভাগীয় বিভাগৰ হৈ অসমৰ বিদ্বান অতিৰিক্ত মহাধিবক্তা শ্ৰী কে. কোঁৱৰে দিয়া যুক্তিঃ -

১. যেতিয়া কোনো ব্যক্তিক দোষী সাব্যস্ত কৰা হয়, তেতিয়া নিৰ্ণয় কৰা হয় আৰু চূড়ান্ততা লাভ কৰা হয়, যিমানদূৰলৈকে একেটা ব্যক্তিজনক দোষী সাব্যস্ত কৰাৰ সৈতে জড়িত। কেৱল আপীলৰ বাকী থকা অৱস্থাত, যদিও, শাস্তি স্থগিত ৰখা হয়, দোষী সাব্যস্ত হোৱাটো থাকিব। গতিকে দোষী সাব্যস্ত হোৱাৰ সৈতে জড়িত এই গোচৰ ন্যায়িক কাৰ্য্যবিধিৰ চূড়ান্ত প্ৰক্ৰিয়া। এনে বিতৰ্কৰ সমৰ্থনত শ্ৰীযুত কোঁৱৰ, মধ্যপ্ৰদেশ উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ লেখ আপীল নং ১২৪৫/২০১২ (ৰাজ কৰণ সিং - বনাম মধ্যপ্ৰদেশ চৰকাৰ)ত দিয়া সিদ্ধান্তৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে, যত এটা সমান বিষয়ৰ ব্যৱস্থাৰ সৈতে মোকাবিলা কৰি, এইটো ধৰা হৈছিল যে অস্থায়ী পেঞ্চনে আকস্মিক পৰিস্থিতি পূৰণ কৰিব,

যাতে কৰ্মচাৰীজনে প্ৰক্ৰিয়া চূড়ান্ত নোহোৱালৈকে অস্থায়ী পেঞ্চন লাভ কৰিব পাৰে কিন্তু অপৰাধমূলক আদালতে এজন অৱসৰপ্ৰাপ্ত কৰ্মচাৰীক দোষী সাব্যস্ত কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়া সমাপ্ত কৰাৰ লগে লগে তেওঁ পৰৱৰ্তী পেঞ্চনৰ অধিকাৰী নহব, যদিহে আৰু নহয়, তেওঁৰ দোষী সাব্যস্ততা উচ্চ কৰ্তৃপক্ষই স্থগিত ৰখা বা বাতিল নকৰে।

II. উত্তৰ প্ৰদেশ ৰাজ্য গোচৰত মাননীয় উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ সংবিধান বিচাৰপীঠৰ সিদ্ধান্তৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি ১৯৫৮ চনৰ এ আই আৰ এছ চি ৮৬ত প্ৰতিবেদিত- বনাম মহম্মদ নূহ, শ্ৰী কোঁৱৰ, যুক্তি প্ৰদৰ্শন কৰে যে ভাৰতীয় আইনত এনে কোনো কথা নাই যে প্ৰথম পৰ্যায়ৰ আদালত বা ন্যায়াধিকৰণৰ ডিক্ৰী বা আদেশ আপীল বা পুনৰীক্ষণৰ জৰিয়তে সকলো কাৰ্য্যবিধি বন্ধ হোৱাৰ পিছতহে চূড়ান্ত হৈ পৰে। শ্ৰী কোঁৱৰ ডাঙৰীয়াৰ মতে, ১৮.০৯.২০২০ তাৰিখৰ বিবাদিত আদেশটো এটা বৈধ আদেশ কিয়নো প্ৰথম পৰ্যায়ৰ আদালতে ১৯.১০.২০১৯ তাৰিখে প্ৰদান কৰা মৃতকৰ দোষী সাব্যস্তকৰণৰ ৰায়দান এতিয়াও স্থগিত আছে কাৰণ সেই ৰায়দান স্থগিত ৰখা হোৱা নাছিল বা স্থগিত ৰখা হোৱা নাছিল বা সংশোধন কৰা হোৱা নাছিল।

III. কে. চি. শাৰীন বনাম-চিবিআই, চণ্ডীগড়ৰ গোচৰত মাননীয় উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ ৰায়দানৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি শ্ৰীযুত কনৱাৰে যুক্তি প্ৰদৰ্শন কৰে

যে যেতিয়া কোনো চৰকাৰী কৰ্মচাৰীক আদালতে চলোৱা ন্যায়িক বিচাৰ প্ৰক্ৰিয়াৰ পিছত দুৰ্নীতিৰ দোষী সাব্যস্ত কৰা হয়, তেতিয়া উচ্চ আদালতে তেওঁক দোষমুক্ত নকৰালৈকে তেওঁক দুৰ্নীতিগ্ৰস্ত বুলি গণ্য কৰা উচিত।

IV. মাননীয় উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ ১৯৯৭ চনৰ অতিৰিক্ত ৩ এছ চি আৰু প্ৰতিবেদনত প্ৰকাশিত ভাৰত চৰকাৰ আৰু অন্যান্য বনাম- শ্ৰী ৰমেশ কুমাৰৰ ৰায়দানৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি শ্ৰী কনৱাৰে যুক্তি আগবঢ়ায় যে ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি আইনৰ ৩৮৯ নং ধাৰাত শাস্তি কাৰ্যকৰীকৰণ স্থগিত ৰখাৰ ক্ষেত্ৰত এজন অভিযুক্তই অপৰাধমূলক আপীলৰ অপেক্ষাত শাস্তি ভোগৰ পৰা বিৰত থাকে যদিও, দোষী সাব্যস্ত হোৱাটো অব্যাহত থাকে আৰু বিলুপ্ত নহয় আৰু যদি দোষী সাব্যস্ত হোৱাটো বিলুপ্ত নহয়, তেন্তে এজন চৰকাৰী কৰ্মচাৰীৰ বিৰুদ্ধে কোনো ধৰণৰ অসৎ আচৰণৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা কাৰ্যবিধি যাৰ ফলত তেওঁক আদালতে দোষী সাব্যস্ত কৰিব পাৰে, কেৱল আপীল আদালতে শাস্তি কাৰ্যকৰীকৰণ স্থগিত ৰখাৰ বাবেই ইয়াৰ কাৰ্যকৰীতা হেৰুৱাব নোৱাৰে।

V. লেখ আবেদন (দেৱানী)/১২৪৭০/২০১৮ত গৃহীত পি. চি. মিছৰা, ড্যানিক্স/যৌথ সঞ্চালক (প্ৰতিঃপ্ৰাপ্ত) বনাম ভাৰত চৰকাৰ আৰু অন্যান্য গোচৰত দিল্লী উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ৰায়দানৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি শ্ৰী কনৱাৰে

যুক্তি আগবঢ়ায় যে চি. চি. এছ. পেঞ্চন নিয়ম, ১৯৬৯ৰ ৬৯(১) নিয়মৰ সমান বিষয়ৰ বিধানৰ সৈতে মোকাবিলা কৰাৰ সময়ত দিল্লী উচ্চ ন্যায়ালয়ে ৰায় দিছিল যে চূড়ান্ততাৰ অৰ্থ হ'ব প্ৰথম পৰ্যায়ৰ আদালতে গৃহীত কৰা ৰায় আৰু দোষী সাব্যস্ত কৰাৰ চূড়ান্ততা আৰু সেয়েহে, পেঞ্চনাৰজনে পেঞ্চনৰ অধিকাৰী নহ'ব।

৬. এই আদালতৰ সংকল্প আৰু সিদ্ধান্ত:

এই আদালতে পক্ষসমূহৰ বাবে বিদ্বান অধিবক্তাই উত্থাপন কৰা যুক্তিসমূহ বিবেচনা কৰিছে। লগতে নথিত উপলব্ধ সামগ্ৰীসমূহো পঢ়ি চালে।

১. নিয়ম, ১৯৬৯ৰ ২০ নং নিয়মত উল্লেখ আছে যে অসমৰ ৰাজ্যপালে পেঞ্চনধাৰীজন গুৰুতৰ অপৰাধত দোষী সাব্যস্ত হলে বা গুৰুতৰ অসৎ আচৰণৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত হলে পেঞ্চন বা ইয়াৰ যিকোনো অংশ ৰোধ বা প্ৰত্যাহাৰ কৰাৰ অধিকাৰ সংৰক্ষিত আছে। উক্ত নিয়মটোৰ ব্যাখ্যাত উল্লেখ আছে যে এনে ক্ষমতা প্ৰয়োগ কৰিব পাৰি যেতিয়া পেঞ্চনকাৰীয়ে সেৱাৰ পৰা অৱসৰ লোৱাৰ পিছত অপৰাধ বা অসৎ আচৰণ সংঘটিত হয় আৰু লগতে স্পষ্ট কৰা হৈছে যে সেৱাৰ পৰা অৱসৰৰ পূৰ্বে সংঘটিত

- অপৰাধ বা অসৎ আচৰণৰ ক্ষেত্ৰত এনে নিয়ম প্ৰযোজ্য নহব। ব্যাখ্যাত আৰু উল্লেখ কৰা হৈছে যে সেৱাৰ সময়ছোৱাত সংঘটিত অপৰাধ বা অসৎ আচৰণৰ উদ্দেশ্যে নিয়ম, ১৯৬৯ৰ ২১ নং নিয়ম প্ৰযোজ্য হব।
- II. নিয়ম, ১৯৬৯ৰ ২১ নং নিয়মত আৰু উল্লেখ আছে যে ৰাজ্যপালে পেঞ্চন বা ইয়াৰ যিকোনো অংশ স্থায়ীভাৱে বা নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ বাবে ৰখাৰ বা প্ৰত্যাহাৰ কৰাৰ অধিকাৰ থাকিব আৰু লগতে চৰকাৰৰ যিকোনো আৰ্থিক লোকচানৰ ক্ষতি পূৰণৰ বাবে পেঞ্চনৰ পৰা আদায়ৰ নিৰ্দেশ দিয়াৰ অধিকাৰ থাকিব যেতিয়া কোনো বিভাগ বা ন্যায়িক কাৰ্যবিধিত আবেদনকাৰীক গুৰুতৰ অসৎ আচৰণ আদিৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰা হয়।
- III. নিয়ম, ১৯৬৯ৰ ব্যাখ্যা খত উল্লেখ আছে যে ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধিৰ ক্ষেত্ৰত নিয়ম, ১৯৬৯ৰ ২১ নং নিয়মৰ অধীনত ন্যায়িক কাৰ্যবিধি আৰম্ভ কৰা বুলি গণ্য কৰা হয়, যি তাৰিখৰ পৰা অভিযোগ বা আৰক্ষী বিষয়াৰ প্ৰতিবেদন দিয়া হয় বা যি তাৰিখৰ পৰা দণ্ডাধীশে এনে অপৰাধৰ বিষয়ে অৱগত হয়।
- IV. পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা কথাখিনিৰ পৰা স্পষ্ট যে যেতিয়া কোনো পেঞ্চনভোগীক তেওঁৰ সেৱাৰ সময়ছোৱাত গুৰুতৰ অসৎ আচৰণ বা

অৱহেলাৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰা হয় আৰু তাৰ মাজতে তেওঁ অৱসৰ গ্ৰহণ কৰি পেঞ্চন লাভ কৰে, অসমৰ ৰাজ্যপালে সম্পূৰ্ণ বা ইয়াৰ কিছু অংশ স্থায়ীভাৱে বা নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ বাবে পেঞ্চনটো ৰখাৰ বা প্ৰত্যাহাৰ কৰিব পাৰে। এনে পেঞ্চনৰ পৰা আদায় কৰিবলৈ ৰাজ্যপালক আৰু অধিক ক্ষমতা প্ৰদান কৰা হৈছে।

V. নিয়ম, ১৯৬৯ৰ ২২ (১) নং নিয়মত উল্লেখ আছে যে যেতিয়া নিয়ম, ১৯৬৯ৰ নিয়ম ২১ৰ অধীনত বিভাগীয় বা ন্যায়িক প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰা হৈছিল আৰু এনে কাৰ্য্যবিধি অব্যাহত আছিল, আৰু ইয়াৰ মাজতে, বিষয়াজনে বাধ্যতামূলক অৱসৰৰ বয়সত উপনীত হোৱাৰ পিছত বা অন্যথা অৱসৰ গ্ৰহণ কৰাৰ অধিকাৰ আছে, তেওঁ অস্থায়ী পেঞ্চন লাভ কৰাৰ অধিকাৰী, যিটো তেওঁৰ যোগ্যতাসম্পন্ন সেৱাৰ ভিত্তিত অৱসৰৰ তাৰিখৰ পৰা এনে কাৰ্য্যবিধি সমাপ্ত হোৱাৰ তাৰিখলৈকে গ্ৰহণযোগ্য হব পৰা সৰ্বোচ্চ পেঞ্চন নহয় (নিয়ম, ১৯৬৯ৰ নিয়ম ২১ৰ অধীনত আৰম্ভ কৰা ন্যায়িক কাৰ্য্যবিধি বা বিভাগীয় কাৰ্য্যবিধি অব্যাহত থাকে) চূড়ান্ত আদেশ প্ৰদান কৰা হয়।

VI. এই গোচৰটোত ১৯৬৯ চনৰ নিয়মাৱলীৰ ২১ নং নিয়মৰ অৰ্থৰ ভিতৰত ফৌজদাৰী কাৰ্য্যবিধি আৰম্ভ কৰা হৈছিল যেতিয়া আবেদনকাৰীৰ স্বামী

সেৱাত আছিল। ১৯৬৯ চনৰ নিয়মাৱলীৰ ২১ নং নিয়মৰ অৰ্থৰ ভিতৰত বিভাগীয় কাৰ্যবিধিও আৰম্ভ কৰা হৈছিল, যদিও আবেদনকাৰীক সেৱাৰ পৰা আঁতৰাই দিয়া হৈছিল, এনে সিদ্ধান্তক ডি-নোভো প্ৰক্ৰিয়া অব্যাহত ৰাখিবলৈ স্বাধীনতা প্ৰদান কৰি বাতিল কৰা হৈছিল যিটো আৰম্ভ কৰা হোৱা নাছিল। গতিকে এই গোচৰটোত এই আদালতখন ন্যায়িক কাৰ্যবিধিৰ সৈতে জড়িত, ১৯৬৯ চনৰ নিয়মৰ ২১ আৰু ২২ নং নিয়মৰ অৰ্থৰ ভিতৰত বিভাগীয় কাৰ্যবিধিৰ সৈতে নহয়।

VII. ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি আইন, ১৯৭৩-ৰ ৩৯৩ নং ধাৰাত ৰায় আৰু আপীলৰ আদেশ চূড়ান্ত হোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। ইয়াত উল্লেখ আছে যে আপীলৰ ওপৰত আপীল আদালতে দিয়া ৰায় আৰু আদেশ চূড়ান্ত হব, যদিহে ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি আইনৰ ধাৰা ৩৭৭, ৩৭৮ আৰু ধাৰা ৩৮৪-ৰ উপধাৰা (৪) বা XXX নং অধ্যায়ৰ অধীনত উল্লেখ কৰা গোচৰৰ বাহিৰে।

VIII. ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি আইনৰ ৩৭৭ নং ধাৰাত শাস্তিৰ বিৰুদ্ধে ৰাজ্য চৰকাৰৰ আপীলৰ ব্যৱস্থা আছে, যিটো বৰ্তমানৰ গোচৰটোত প্ৰাসংগিক নহয়। ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি আইনৰ ৩৭৮ নং ধাৰাত নিৰ্দোষ সাব্যস্ত হোৱাৰ ক্ষেত্ৰত আপীলৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে আৰু ফৌজদাৰী

কাৰ্যবিধি আইনৰ ৩৮৪ নং ধাৰাৰ উপ-ধাৰা (৪) ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি আইনৰ ৩৮৩ নং ধাৰাত আপীলৰ সাৰাংশ খাৰিজ কৰাৰ সৈতে জড়িত।

IX. ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি আইনৰ ধাৰা ২(১)ত ন্যায়িক কাৰ্যবিধিৰ সংজ্ঞা দিয়া হৈছে যত যিকোনো কাৰ্যবিধি অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হব যত প্ৰমাণ আইনীভাৱে শপতনামা লোৱা হৈছে বা লব পাৰি। এইদৰে ন্যায়িক কাৰ্যবিধিৰ সংজ্ঞাটো এক অন্তৰ্ভুক্ত সংজ্ঞা।

X. ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি আইনৰ ২৯ নং অধ্যায়ত আপীলৰ বিধান আৰু পদ্ধতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে, যত ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি আইনৰ ৩৭২ৰ পৰা ৩৯৪ ধাৰাসমূহ আছে, ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি আইনৰ ৩৯১ নং ধাৰা, আপীল আদালতক অতিৰিক্ত প্ৰমাণ লোৱাৰ ক্ষমতা প্ৰদান কৰে, যেতিয়া আপীল আদালতে প্ৰয়োজনীয় বুলি বিবেচনা কৰে আৰু আপীল আদালতে নিজেই এনে প্ৰমাণ লব পাৰে। গতিকে, ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি আইনৰ ৩৭৪ নং ধাৰাত কৰা আপীল, যিটো ইয়াত গোচৰ হিচাপে উল্লেখ কৰা হৈছে, সকলো অৰ্থৰ বাবে ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি আইনৰ ধাৰা ২(১)ৰ অৰ্থৰ ভিতৰত এক ন্যায়িক কাৰ্যবিধি হব। এতিয়া অসমৰ বিদ্বান অতিৰিক্ত মহাধিবক্তা শ্ৰীযুত কোঁৱৰ ডাঙৰীয়াই নিৰ্ভৰ কৰা যুক্তি আৰু ৰায়দানৰ আগমনৰ লগে লগে এই আদালতে মতপোষণ কৰে যে অসমৰ

বিদ্বান অতিৰিক্ত মহাধিবক্তা শ্ৰীযুত কোঁৱৰ ডাঙৰীয়াই নিৰ্ভৰ কৰা মাননীয় উচ্চতম ন্যায়ালয়ে প্ৰদান কৰা ৰায়দানৰ প্ৰসংগটো গোচৰৰ তথ্যৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য নহয় কাৰণ বৰ্তমানৰ গোচৰটো পেঞ্চন পৰিশোধৰ সৈতে জড়িত আৰু আইনসভাই ইয়াৰ বুদ্ধিমত্তাত এই শব্দটো বিশেষভাৱে ব্যৱহাৰ কৰিছে আৰু ন্যায়িক প্ৰক্ৰিয়াৰ সমাপ্তি আৰু চূড়ান্ততাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে। গতিকে ৩১১ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত ক্ষমতা প্ৰয়োগ আৰু ডিট্ৰী কাৰ্যকৰী কৰাৰ সৈতে জড়িত ৰায়দান বৰ্তমানৰ গোচৰটোত প্ৰযোজ্য নহয় কাৰণ চৰকাৰী কৰ্মচাৰীক চাকৰিৰ পৰা বৰ্খাস্ত কৰাটো অৱসৰপ্ৰাপ্ত আৰু পেঞ্চনৰ অধিকাৰী ব্যক্তিৰ সৈতে সমতুল্য হ'ব নোৱাৰে। এই আদালতৰ পেঞ্চন এক অতি মূল্যবান অধিকাৰ হোৱাৰ বিবেচিত মতামতত আইন সভাই ১৯৬৯ চনৰ নিয়ম ২২ নং নিয়মৰ বিধান অন্তৰ্ভুক্ত কৰিছে যাতে পেঞ্চনকাৰীয়ে তেওঁৰ বিৰুদ্ধে উত্থাপিত অভিযোগ চূড়ান্ত নোহোৱালৈকে জীয়াই থাকে।

৭. ওপৰত কৰা আলোচনা আৰু নিৰ্ণয়ৰ ক্ষেত্ৰত এই আদালতে তলত দিয়া আদেশসমূহ প্ৰদান কৰে:-

১. পেঞ্চন নিয়ম, ১৯৬৯ৰ নিয়ম ২২ (১)ৰ প্ৰেক্ষাপটত অপৰাধমূলক আপীল হৈছে এক ন্যায়িক কাৰ্যবিধি।

- II. সেই অনুসৰি, আবেদনকাৰীৰ স্বামীৰ বিৰুদ্ধে তেওঁৰ সেৱা সময়ছোৱাত আৰম্ভ কৰা ন্যায়িক কাৰ্য্যবিধি ফৌজদাৰী কাৰ্য্যবিধি আইনৰ ৩৭৪ নং ধাৰাত আবেদনকাৰীৰ পেঞ্চনকাৰী/স্বামীজনে দাখিল কৰা ফৌজদাৰী আপীল বন্ধ/নিৰ্ধাৰিত হোৱাৰ লগে লগে চূড়ান্ত হব, যিটো বৰ্তমান আবেদনকাৰীয়ে আগবঢ়াই আছে।
- III. গতিকে ন্যায়িক কাৰ্য্যবিধিৰ এনে চূড়ান্ততা নোহোৱালৈকে আবেদনকাৰীৰ পেঞ্চনকাৰী/মৃত স্বামী তেওঁৰ মৃত্যুৰ আগমুহূৰ্তলৈকে অস্থায়ী পেঞ্চনৰ অধিকাৰী হব, আৰু বৰ্তমানৰ আবেদনকাৰীয়ে আপীল নং ৩৯৯/২০১৯ নিৰ্ণয় নোহোৱালৈকে অস্থায়ী পাৰিবাৰিক পেঞ্চনৰ অধিকাৰী হব, আৰু পৰৱৰ্তী কাৰ্য্যবিধি ইয়াত আলোচনা কৰা অনুসৰি আপীলত লোৱা সিদ্ধান্তৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব।
- IV. সেই অনুসৰি ৫ নং প্ৰতিবাদীক ধৰি প্ৰতিবাদী/নিয়োগকৰ্তাই এই নিৰ্দেশনা প্ৰদান কৰিছে যে আবেদনকাৰীয়ে দাখিল কৰিবলগীয়া উক্ত প্ৰতিবাদীসকলে এই আদেশৰ প্ৰমাণিত প্ৰতিলিপি লাভ কৰাৰ চাৰি সপ্তাহৰ ভিতৰত ওপৰত নিৰ্ধাৰিত কৰা ধৰণে পৰিশোধ মুকলি/কৰিব লাগিব।

V. ইয়াৰ পিছত প্ৰতিবাদকাৰীসকলে এই আদালতৰ পঞ্জীয়কৰ আগত এক
অনুপালন প্ৰতিবেদন দাখিল কৰিব লাগিব।

৮. পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা পৰ্যবেক্ষণ, আলোচনা আৰু সিদ্ধান্তৰ সৈতে এই লেখ
আবেদনৰ অনুমতি দিয়া হৈছে। পক্ষসমূহে নিজৰ খৰচ নিজেই বহন কৰিব।

বিচাৰক

তুলনা সহায়ক

অনুবাদক: শ্ৰী প্ৰণৱ জ্যোতি বৰা,
জ্যেষ্ঠ অনুবাদক

এ আইৰ সহায়ত অনুবাদ কৰা হৈছে।

